

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Importante modificari în serviciile de inspecție a muncii

Prin decizia nr. 126.144 din 31 Martie 1937. ministerul muncii a făcut următoarele modificări în circumscriptiile inspectoratelor muncii:

Subinspectoratele muncii Constanța și Oradea se transformă în inspectorate, fixându-li se următoarele circumscriptii teritoriale:

Inspectoratul muncii Constanța, județele: Constanța, Durostor, Caliacra, Inspectoratul muncii Oradea, județele: Bihor, Sălaj și Satu-mare. Prin aceeași decizie circumscriptiile teritoriale ale inspectoratelor muncii: Arad, Brăila, Brașov, București, Cluj și Sibiu se modifică după cum urmează: Inspectoratul muncii Arad va cuprinde județele: Arad și Hunedoara. Inspectoratul muncii Brăila, județele: Brăila, Covurlui, Ismail și Tulcea. Inspectoratul muncii Cluj, județele: Brașov, Făgăraș, Trei-Scaune, Odorheiu, Ciuc și Târnava Mare. Inspectoratul muncii București, județele: Ilfov, Vlașca și Ialomița. Inspectoratul muncii Cluj, județele: Cluj, Maramureș, Someș, Năsăud, Turda și Mureș. Inspectoratul muncii Sibiu, județele: Sibiu, Alba și Târnava Mică.

Prin decizia nr. 126.146 din 31 Martie 1937, ministerul muncii a făcut următoarele transferări în personalul serviciului de inspecție a muncii.

D. Inspector central Guritza a fost însărcinat cu conducerea Inspectoratului muncii Constanța: d. insp. central Basil Târnoveanu dela Inspectoratul muncii Cluj a fost transferat ca șef al Inspectoratului muncii Arad; d. inspector Ioan Mudura dela subinspectoratul muncii Satu-Mare a fost transferat ca șef al Inspectoratului muncii Oradea și d. subinspector cu delegație Alexandru Clonda dela Inspectoratul muncii Oradea a fost transferat la Inspectoratul muncii Cluj.

Fontos személyi változások az ország munkaügyi felügyelőségeinél

A munkaügyi minisztérium folyó évi március 31-én megjelent rendeletével a következő változtatásokat eszközölte a munkaügyi felügyelőségekben:

A Constanța-i és Oradea-i alinspektorátusok inspektorátusokká változtak a következő körzetekkel:

Constanța: Constanța, Durostor és Caliacra megyék; Oradea: Bihor, Sălaj és Satu-mare megyék. Ezzel az intézkedéssel módosul Arad, Brăila, Brașov, București, Cluj és Sibiu inspektorátusainak körzete. És pedig az arad-i inspektorátushoz tartoznak majd Arad és Hunedoara megyék; a Brăila-i inspektorátushoz: Brăila, Covurlui, Ismail és Tulcea; a Brașov-hoz: Brașov, Făgăraș, Treiscaune, Odorheiu, Ciuc és Târnava Mare megyék; București-hez: Ilfov, Vlașca és Ialomița; Cluj-hoz: Cluj, Maramureș, Someș, Năsăud, Turda és Mureș; Sibiu-hoz: Sibiu, Alba és Târnava Mică.

Ugyancsak március 31-én megjelent 126-146 számú rendeletével a következő személyi

Kisajátította az oradea-i munkakamara a satumare-i Iparos Otthon palotáját

A munkaügyi miniszter döntésére hivatkozva az oradea-i munkakamara tulajdonának minősítette egy bizottság a satumare-i Iparos Otthon hatmillió lei értékű vagyonát és rendőri karhatalom igénybevételével átvette.

Csütörtökön kihirdetett döntésében visszahelyezte a palota birtokába a járásbiróság a satumare-i Iparos Otthont

Mult pénteken délelőtt Mudura Ion munkaügyi inspektor, Horea Teodor, a kerületi munkakamarának titkára, továbbá Moga Matei, az oradea-i munkakamara elnöke és Ghimpeanu ügyvéd a munkaügyi minisztérium jogtanácsosának társaságában és rendőri karhatalommal megjelent a satu-mare-i Iparos Otthon Stefan cel Mare ucai palotájában, ahol az ipartestület és az Iparos Otthon vezetőit kereste.

A már megszüntetett ipartestület volt elnöke: Kocsis László és dr. Fischer József volt ipartestületi ügyész pár perc múlva megjelentek a munkaügyi inspektor előtt, majd megjött dr. Teveli József ügyvéd, az Iparos Otthon főtitkára is, akik előtt a munkaügyi inspektor felolvasta a munkaügyi minisztérium 91.937. számú április 1-én kelt rendeletét.

Ebben a rendeletben a munkaügyi miniszter feljogosította a munkaügyi inspektort, hogy a satu-mare-i Iparos Otthon palotáját és annak összes ingó vagyonát a munkakamara javára az ipartestülettől vegye át, még pedig azon törvény alapján, amely a megszünt ipartestületek vagyonát a munkakamarák javára rendeli átadni.

Kocsis László volt elnök és dr. Fischer József ügyész kijelentették, hogy a megszünt ipartestületnek nem volt vagyona, tehát mitsem tudnak átadni, míg dr. Teveli József tiltakozott, hogy a bizottság karhatalommal vegye birtokába az Iparos Otthon palotáját és más ingóságait.

A munkaügyi inspektor a miniszteri rendeletre hivatkozással ragaszkodott a vagyon értékeléséhez és elrendelte a leltár azonnali elkészítését.

BÍRÓSÁGHOZ FORDULT SATU-MARE IPAROSSÁGA A VAGYONÁTVÉTEL ELLEN.

Az akcióval szemben, amellyel az oradea-i munkakamara — miniszteri rendeletre hivatkozással — rövid úton átvette a satu-mare-i Iparos Otthon palotáját és annak minden vagyonát, az Iparos Otthon másnap sommás visszahelyezési pert indított a satu-mare-i járásbiróság előtt a munkakamara ellen.

A keresetet a járásbiróság vezetője Pretorian bírónak osztotta ki, aki azonnal helyszíni tárgyalást tűzött ki.

A járásbiróság fogja tehát első fokon megállá-

pitani: történt-e a munkakamara részéről birtokháborítás vagy nem?

A tulajdonjogi vitát a járásbiróság ebben a perben nem érinti.

MILYEN INDOKOKRA TAMASZKODIK A VAGYONÁTVÉTEL.

A satu-mare-i Iparos Otthon ingatlan és ingó vagyonának tulajdona körül a vita már régebb keletű és még abban az időben keletkezett, amikor az azóta megszüntetett ipartestület élére ideiglenes bizottságot nevezett ki a városi hatóság. Ekkor kezdődött meg az Iparos Otthon vagyonának kinos vitája.

Az első vagyonátvételi kísérlet az volt, amikor a satu-mare-i Iparos Otthon telekkönyvi tulajdonjogát a járásbiróság egy hivatalos jelentés alapján átírta satu-mare-i „Ipartestületi Otthon” javára. Nyilvánvalóvá vált ekkor már az a törekvés, hogy a satu-mare-i Iparos Otthon hatmillió ingatlanának tulajdonjogát az ipartestület vagyonaként tartsák ki és mint ilyent kezeljék.

A satu-mare-i Iparos Otthon vezetőségének jogorvoslata alapján a törvényszék visszaállította ugyan az Iparos Otthon telekkönyvi tulajdonát és ekkor a kérdés nyugvópontra jutott, amde annál erősebben került felszínre akkor, amikor élebe lépett az új iparképesítési törvény, amely megszüntette és feloszlatta az ipartestületeket, egyben pedig kimondta, hogy az ipartestületek minden vagyonát a munkakamarák öröklik — azzal a kötelezettséggel, hogy a rájuk hárított vagyont is ipari célokra kell felhasználni és gyümölcsöztetni.

Az új ipartörvénynek arra a rendelkezésére való hivatkozással indult meg újból az akció az Iparos Otthon vagyonának átvétele érdekében, és pedig egy 1919. évben tartott ipartestületi közgyűlés határozata alapján, amely határozat kimondotta az Ipartestületi Otthon és az Iparos Otthon vagyonátárgyának együttes kezelését és egybeolvasását.

Az Iparos Otthon ezzel szemben mindig azzal védekezett, hogy a kimondott közgyűlési határozat sohasem lett a gyakorlatban végrehajtva, a fuzió csak papíron mondatott ki, az Iparos Otthon minden időben külön kezelte és gyümölcsöztette a maga vagyonát, tehát szó sem lehet olyan konzekvenciák alkalmazásáról, amelyek mellett az Iparos Otthon

változásokat is elrendelte a minisztérium: Guritza központi munkaügyi vezérfelügyelő a Constanța-i inspektorátus vezetésével bízott meg; Basil Târnoveanu központi munkaügyi vezérfelügyelő Cluj-ról áthelyeztetett az arad-i ve-

zérfelügyelőség vezetésére; Ioan Mudura munkaügyi felügyelő Satu-Mare-ről Oradea-ra, Clonda Alexandru inspektor pedig Oradea-ról Cluj-ra, ahol az inspektorátus vezetésével bízott meg,

vagyonát az iparostulást vagyónaként lehetett volna tekinteni.

A problémával foglalkozott a munkakügyi minisztérium is, amely az oradea-i munkakamara felterjesztései folytán előbb inspektori vizsgálatot rendelt el, később az ügyet áttette a minisztérium jogász-tanácsához. Ez olyan véleményt terjesztett a miniszter elé, hogy az Iparos Otthon vagyonának a munkakamara javára való elvétele közigazgatási úton nem foganatosítható, hanem aszánt csak a törvényes úton lehet fellépni.

A miniszter azonban ezt a jogi véleményt nem fogadta el és bár az Iparos Otthon minden emberileg lehetett elkövetett, hogy a díszes palotát és az abban levő ingóvagyonát az intézmény részére megtudja menteni, a munkakügyi minisztérium rövid úton felhatalmazást adott a vagyonnak rövid úton leendő átvételére. Ez a múlt pénteken megtörtént.

A satu-mare-i Iparos Otthon vezetősége termé-

zetesen most is megkísérel minden törvényes utat és módot arra, hogy jogainak érvényt szerezzen és az elvesztett nagyrésztélő vagyont visszakaphassa.

ENYHÍTÓ KÖRÜLMÉNY

A satu-mare-i munkakamara elnöke nevében Matei Moga elnök felkérte a satu-mare-i lapokat, hogy közöljék az összes munkakamara tagokkal az Iparos Otthon ingatlanának, mint a megszüntetett iparostulást vagyonának hivatalos átvételét.

A munkakamara elnök egyúttal hangsúlyozta, hogy az átvett ingatlan a jövőben az oradea-i munkakamara iparos szekciójának valamennyi tagja részére vallás és nemzeti különbség nélkül — rendelkezésre áll és hogy a munkakamara szekciójának az ingatlan az állami számviteli törvény értelmében fogja kezelni. Felkéri tehát a munkakamara összes tagjait, hogy a helyiséget továbbra is látogassák.

Csütörtökön döntött a bíróság

Az Iparos Otthon elvétele ügyében Teveli dr. ügyvéd, a satu-mare-i Iparos Otthon ügyésze, birtokháborítás címén tett feljelentést az oradea-i munkakamara eljárása ellen. Sikertült is kiessközölnie, hogy a bíróság már múlt hét szombatján tárgyalásra tűzte ki az erőszakos birtokba vétel ügyét. Pretorian járásbíró a helyszínen tárgyalta le a város egész iparostársadalmát mélyen érintő kisajátítást. Az oradea-i munkakamara részéről Moga Matei elnök és Ghiumpetianu dr. ügyvéd jelentek meg, a satu-mare-i Iparos Otthont Kondor Gedeon elnök és Teveli József dr. képviselték. Teveli dr. előadta, hogy a munkakamara jogtalanul vette birtokba az Iparos Otthont, mert az sohasem volt a megszüntetett iparostulást vagyona. Törvénytelen volt a karkhatalom igénybe vétele is. A munkakamara nem rendelkezett ugyanis az Iparos Otthon vagyonának átvételéhez szükséges bírói végzéssel.

A kérdés körül hosszú vita indult meg. A helyszíni járásbírósi tárgyalás szombaton délután 4

órától este 9 óráig tartott. Pretorian járásbíró kihirdette ekkor, hogy az ítéletet e hó 15-én, csütörtökön hozza nyilvánosságra.

A szombati tárgyalás eredményét a szembenálló két intézmény reprezentánsainak és jogi képviselőinek jelenlétében csütörtökön hirdette ki Pretorian járásbíró. A döntés teljes egészében elismerte a vagyona birtoklásában megtámadott satu-mare-i Iparos Otthonnak a hatmillió lejes értéket képviselő palotához és ingó vagyonához való jogát, mert

azonnali végrehajtási erővel a satu-mare-i Iparos Otthont birtokába visszahelyezte.

A rövid távirat, aminek alapján fenti örvendetes tényről olvasóinknak jelenthetjük, nem tartalmazta az ítélet indoklását. Azt azonban igen, hogy a kedvező ítéletet nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül általános megnyugvással vette tudomásul Satu-mare város iparos társadalmát.

Kötelező tagja-e a husiparos a betegsegélyzőnek

A husiparosoknak a betegsegélyzői illetékek fizetése alóli mentesítése a központi igazgatóság mellett működő felebbezési bizottságnak egy régi, 1934. május 18-án hozott 1224. számú határozatán alapul, amely azt mondja, hogy a kereskedelmi adóval terhelt husiparosok nem tagjai kötelezőleg a betegsegélyzőnek. Felhívjuk azonban az érdekeltek figyelmét arra, hogy ugyanennek a fórumnak van egy másik későbbi döntése is, amelyet 1936. május kilencedikén hozott 1654. szám alatt, amely mentesít egy husiparost a betegsegélyző-illetékek kivételéről, azzal az indoklással, hogy: „vásárol és elad árukat, anélkül azonban, hogy műhelyben feldolgozná”. Ami azt jelenti, hogy az a husiparos, amelyik az árut fel is dolgozza mű-

helyében, amint az husiparosainknál rendszeresen így is történik, a kereskedelmi foglalatosság mellett ipart is gyakorol, következésképpen a betegsegélyző törvény előírásai rá is vonatkoznak.

Ezek alapján tagsági díj fizetésére kötelezettek azok a husiparosok, akik iparukat engedély alapján gyakorolják, tekintet nélkül arra, hogy a pénzügyigazgatóság által kereskedőként vannak megadóztatva. Nem tagjai a betegsegélyzőnek azok a husiparosok, akik — bár ipar-engedéllyel rendelkeznek, — állatokat vásárolnak és azokat tovább adják, anélkül, hogy az élőállat-anyagot műhelyeikben húsáruvá feldolgoznák. Az egyedüli kritérium tehát a betegsegélyző kötelezettségének a foglalkozás, amelyet esetről-esetre kell megvizsgálni.

Kavarodás a villamossági huzalok vámtarifájának emelése körül

Az új vám-emelések érdekelt köröket élénken foglalkoztatják. Az intézkedés célja, természetesen, az állami bevételek határozott növelése, azonban következményeiben az intézkedés sok esetben éppen ellenkező eredményt hoz. Erre a legkitűnőbb példa a villamossági huzalok behozatalánál alkalmazott drágítás példája. Ezidél 100 millió lett jövedelmezett az államnak eme import-tétel, amelynél a behozatali illeték már eddig is a tulajdonképpeni ár kétszerese volt. Egy vagon huzal-áru értéke az külföldi gyár, 270-280 ezer lei, a behozatali illeték pedig 275 ezer lett tesz ki. Így tehát belföldön 550 ezer lei-be került ez az áru, ami alapos terhet jelentett a belföldi fogyasztók számára, de ennek megfelelően bonyolították le az üzleteket. Most azután egyik napról a másikra, végeredményben a kereskedők és a fogyasztók is elkészítették a maguk számításait és

minden különösebb indoklás nélkül óriási mértékben megdrágították a huzal-áruk behozatali vámitételeit: egyszerre 852,600 leire drágult egy vagon villamossági huzal és ebből nem kevesebb, mint 590,000 lei a be-

hozatali illeték! Ez a hihetetlen drágítás tulajdonképpen már nem is a behozatal megnehezítését, hanem egyenesen lehetetlenné tételét jelenti. Márpedig az egyszerűen 100 millió biztos bevételtől fosztja meg az állampénztárt, hiszen eddig ennyi jövedelmet biztosított eme cikk behozatala. A rendkívüli módon megdrágított behozatal természetesen nemcsak a jövőre vonatkozik, hanem súlyos csapást jelent a szakmai kereskedelemnek, a mely — az építkezések klénye, a tavaszi szezon már megkezdődött, — gyanútlanul a régi árak mellett kalkulálta ki vállalt kötelezettségeit. Ehhez az intézkedéshez, illetve a várható következményekhez nem kell kommentár, illetve olyan kommentárra lenne szükség, amely megszünteti ezt a lehetetlen helyzetet. Komoly, nagy érdekek forognak kockán, többek között az államháztartás 100 millió leies bevételi tétele is...

Felülvizsgálják az új készbőr-taxa sérelmes tételeit

A fővárosi iparkamara vezetői küldöttséget megneveztek Cancian pénzügyminiszterhez, aki előtt feltárták a sérelmeket, amelyek a készbőr forgalmi adórendszerénél alkalmazott módosítások miatt a szakmai kereskedelmet érték. Részletes emlékiratot terjesztett a küldöttség vezetője a pénzügyminiszter elé és ebben a kereskedők rámutatnak arra, hogy egyes elsőrendű fontosságú cikkeknek az új illeték rendkívül magas és óriási eltérés mutatkozik a finomabb áruk illetékéhez viszonyítva. Hasonlóképpen sérelmezik a kereskedők, hogy a raktdáron levő készleteket megadóztatják — azon kereskedőkről van szó, akik nem tartoznak a patenta-fizetés rendszeré alá, — ami a cipőárak mértékén felüli megdrágulást vonja maga után. A pénzügyminiszter nyomban intézkedett, hogy a nem patenta-fizető készbőr kereskedők készleteinek összeírásáról és megadóztatásáról tekintsenek el a pénzügyi hatóságok, egyben pedig közölte, hogy a többi sérelmek megvizsgálására bizottságot küld ki, a csak ennek a bizottságnak a jelentése után állapítanak meg majd végleges rendszert az új illetékek alkalmazására.

Mint érdekességet említhetjük meg, hogy például a lak-bőröknek a drágítás 25 százalékos téssé ki, természetesen a 12 és fél százalékos fényűzési adón és a 3 százalékos légügyi illetékek kivétel. A pénzügyminiszterium a lak-bőrt luxuscikkeknek tekintte, holott a női cipők gyártásánál az ma már kimondottan elsőrendű szükségleti cikk. A lak-cipő, bár 12 és fél százalékos luxus-adóval volt terhelve, sokkal olcsóbb volt, mint a box, vagy chevreaux cipő. Három esztendővel ezelőtt a lak-bőrt még importáltuk, akkor azonban belföldi gyár alakult a szükségletek ellátására és az új illeték rendszere most valószínűleg megbénítja a nagy áldozatok árán létesített iparvállalat munkáját.

Béremelést követelnek a cluj-i szabómunkások.

A cluj-i szabóipari munkások egyetemes bérszerződés megkötése érdekében mozgalmat indítottak. Öt-tíz-tizenöt százalékos béremelést kértek. A tárgyalások a munkakügyi felügyelő közbejöttével megindultak. A munkaadók részben hajlandók a munkások kívánságainak eleget tenni.

Műszaki vezető-társat keres
Jól bevezetett, regon fennálló általános
vas- és fémipari üzem
Timisoara-n

Ajánlatok „Tőkés társ” jellegre az „Az Iparos” kiadójába juttatandók.

Cluj-on is hozzálat a munkakamara a hátralékos ipartestületi tagdíjak behajtásához

Annak idején, mikor a munkakamara Cluj-on az ipartestületet átvette, az iparosok mintegy egymillió 500 ezer lei tagsági díjjal tartoztak a testületnek. Az ipartestület működésének megszűnése után ezeknek a tagdíjaknak behajtása megszűnt. Mindezekig semmi intézkedés nem történt a hátralékos tagsági díjak behajtása érdekében, most azonban, amint értesülünk, a munkakamara elnöki tanácsa ezt a kényes kérdést ismét napirendre tűzte. Az elnöki tanács elhatározta, hogy a hátralékos tagsági díjakat a cluj-i iparosoktól feltétlenül behajtja. A behajtást a fennálló törvények értelmében a városi adóhivatal fogja eszközölni. Az adóhivatal először fizetésre fogja felszólítani a hátralékos iparosokat, s ha e felszólításnak nem tesznek eleget, foglalat, sőt árverést is fognak vezetni ellenük. A tagsági díjak behajtását a munkakamara azért sürgeti, mert ez külön alapként már fel van véve a munkakamara költségvetésébe.

Kissé merész lépés ez a munkakamara részéről akkor, amikor a kisiparosok érdekeinek védelmét alig veszi figyelembe és mikor tudja azt, hogy a cluj-i kisiparosok annyira le vannak szegényedve, hogy még a mindennapi kenyerüket sem tudják megkérni, nemhogy másfélmillió leit ki tudnának fizetni.

IM BÜRO.

— Wieso kamen Sie zu spät ins Büro?
— Ich bin zu Hause die Treppe hinuntergefallen, Herr Chef!
— Dann hätten Sie doch noch früher hier sein müssen!

Fokozni akarják a hazai réz- és horganytermelést

Az országos beruházási bizottság ismét alapos tanulmány tárgyává tette a hazai nyersanyag-szükséglet ellátásának ügyét. Az ülésen hangsúlyozták, hogy nem elegendő a probléma behozatali vonatkozásainak rendezése, hanem mindent el kell követni a belső anyagforrások fokozottabb kiaknázása érdekében. A nemzetközi piacokon urrá lett versengés, amely főképpen a nehéziparban használt nyersanyagokra vonatkozik, az áruhiánnyal párhuzamosan nagyarányú drágulást váltott ki. Eppen ezért mindenél fontosabb a belföldi lehetőségek teljes kiaknázása, különös tekintettel arra, hogy ilyen lehetőségek bőségesen kínálkoznak.

A bizottság foglalkozott a RIMMA számára engedélyezett közel 800 millió leles beruházás ügyével, ami a hazai nehézipar termelőképességét fokozza majd. Ugyancsak a RIMMA-val kapcsolatos az a másik napirendi pont is, amely új horgany-ipari üzem létesítésére vonatkozik. A RIMMA elvben megállapodást kötött egy sziléziai horganyipari csoporttal, hogy Ploesti mellett román horganyvárat létesítenek. Tíz esztendő után az üzem teljes egészében a RIMMA birtokába megy át. Ezzel kapcsolatban megemlítették az ülésen, hogy míg külföldön a horgany ára 28.000 lei vagononként, addig a RIMMA költségvetésében a horgany vagonként 8000 lelel szerepel. A RIMMA Hunedoara megyében nagy horganylelőhelyek felett rendelkezik.

A réztermelés fokozására szintén tárgyalások indultak. Ezuttal is a RIMMA vette fel a kapcsolatokat németországi szakmai érdekeltségekkel, a cél, hogy a réztermelésnél új eljárás módot alkalmazzunk, ami különleges felszereléseket igényel. A tervek megvalósítása esetén évi 500 vagon rézet termelnének, vagyis többet, mint amennyit jelenleg külföldről importálunk egy esztendő leforgása alatt.

A beruházási bizottság a belső nyersanyagforrások kihasználásáról részletes előterjesztést készít, amit azután a kormány gazdasági bizottsága vizsgál meg.

LASSU FELFOGÁS.

— Csöpi, ez a csók elmondta mindazt, amit én szívem érez. Megértette?
— Nem, Mondja el még egyszer.

Megvalósulás előtt az arad-i Iparos Otthon agymenháza

**Működésének tízedik esztendejében telek vagy ház vásárlására
utasította az Iparos Otthon közgyűlése az igazgatóságot.
Közel négyszázezer lejes a megszavazott költségelőirányzat.**

Ünnepi közgyűlésre gyűltek össze vasárnap délelőtt az Iparos Otthon tagjai: az előkelő, nemes elgondolást megvalósító iparos intézmény tízedik évi rendes közgyűlését nyitotta meg Reinhart Gyula elnök. A rövid megnyitó után Bakács Miksa olvasta fel az igazgatóság tartalmát jelentését, amely ismertette az elmúlt évi zárszámadásokat is. Az intézmény évi bevétel 396.874 lei volt, ami 81 ezer 405 lejjel haladta meg a kiadásokat. A bevételi többletet a tartozások csökkentésére fordították. Az iparos Otthon vagyona a mérleg végösszege szerint 3.213.396 lei, amit különböző tételek terhelnek még, úgy, hogy

a tiszta vagyon 1.576.087 lei.

Aggmenház-alapítvány címén az intézmény 202.011 leit kezel. Az Otthon taglétszáma 608 rendes és 109 pártoló tag.

Elismeréssel állapította meg az igazgatósági jelentés, hogy az Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja 73.710 leit juttatott az Otthonnak. A kegyelet hangján emlékezett meg a jelentés Czernóczy Mihály igazgatósági tag, valamint Pintér Ignác Virág Andor, Text János és Bodrogean Aurélné tagok elhunytáról. Czernóczy Mihály érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvébe foglalta. A jövő esztendőre 375 ezer 280 lei végösszegben határozta meg az igazgatóság a költségvetési előirányzatot, amit a közgyűlés a múlt évi számadásokkal együtt elfogadott és a vezetőségnek a felmentvényt megadta.

Az igazgatóság és a választmány tagjai közül többen lejárta a megbízatása és ennek megfelelően választások következtek a közgyűlés napirendjén.

Reinhart Gyula elnök felkérte Hilyer Mihály igazgatósági tagot, hogy a választás idejére foglalja el az elnöki széket és Hilyer Mihály javaslatára a közgyűlés egyhangú határozattal megújította a lejárt megbízásokat. Az újamegvalósítottak névsora a következő:

Igazgatósági rendes tagok: Reinhart Gyula, Mizera József, Bakács Miksa, Vandracsak Ignác. Igazgatósági póttagok: Baricz Máté, Fibinger Izidor, Horváth József. Számvizsgáló-bizottsági rendes tagok: Bozsik Ernő, Barthel Ernő, Holló Frigyes, Kun József, Nagy Károly. Számvizsgáló-bizottsági póttagok: Dein Miklós, Riedl Ödön, Rózsa Béla. Választmányi rendes tagok: Böszörményi Benedek,

Csatlós István, Curticean Stefan, Grünbaum Mór, Hirsch Jenő, Halmos Gyula, Hannauer Mihály, Horváth Balázs, Hegedüs József, Jahoda Béla, Ienci Gheorghe, Mártics János, Miloszáv János, Nagy Imre, Noszkay Károly, Pálincás Lajos, Reiner József, Tatu Lázár, Vulcu I. Maxim. Választmányi póttagok: Csáky János, Kiss Ödön, Kreisz Sándor, Sándor Jenő, Szabó József.

Reinhart Gyula elnök az újválasztottak nevében meleg köszönetet mondott a közgyűlésnek, majd pedig Bakács Miksa az ünnepi alkalomhoz méltó előterjesztést tett. Felhatalmazást kért a vezetőség számára, hogy a régen tervbe vett Iparos Aggmenház céljaira alkalmas telket, vagy házat vásárolhasson. A megjelentek lelkes tetszéssel vették tudomásul és fogadták el a javaslatot, amely

újabb iparos intézménnyel gazdagítja Arad iparos társadalmát.

Az elnök Reinhart Gyula beszélt ezután az elmúlt tíz esztendő munkájáról és örömmel állapította meg, hogy elérték az intézmény konszolidálását és most már új építő munka következik. Minden tag munkájára és lelkesedésére szükség van, hangsúlyozta az elnök, mert csak így végezhetnek eredményes munkát. Mához egy esztendőre, ha nem is számolhatnak még be az Aggmenház működéséről, de a cél elérése érdekében folytatott eredményes munkát ismertethetnek majd.

Kun József igazgatósági tag ötletes beszédével ért véget a gyűlés. Kun József felszólította Arad iparos társadalmát, hogy tagjai a szeretet jegyében találkozzanak. Szeressük egymást, mondotta, mert más úgy sem szeret minket. Egymásra utaltságunkkal mindannyian tisztában lehetünk, minden előfeltétele megvan annak, hogy egyesítsük erőinket és vállaltva küzdjünk a létért, csak a szeretet hiányzik. Ezt a hiányt kell pótolni és ezért szeretettel meghívta Arad iparosát hogy vasárnap délelőttönként látogassák az Iparos Otthon olvasótermét és könyvtárát. Kun József lelkes hangon méltatta lapunk, az Iparos működését is. Beszédét, amely általános tételizést aratott, azzal fejezte be, hogy egymás iránti szeretetre és összetartásra buzdította az Iparos Otthon tagjait.

A közgyűlést Reinhart Gyula elnök rövid záróbeszéde rekesztette be.

Az ipari szakvizsgáknak nem lesz nyelvvizsga jellegűek

Kedden délután hat órakor a volt arad-i ipartestületi székház nagytermében érkekezletre gyűltek össze az ipari szakvizsgáztató bizottságok tagjai. A törvényben előírt szakvizsgák megkezdése ugyanis esedékessé vált és erre való tekintettel hívták össze a bizottságok tagjait. Tarnoveanu Bazil munkügyi vezérfelügyelő ismertette a megjelentek előtt a vizsgáztatással kapcsolatos intézkedéseket, részletes felvilágosítással szolgált és érdekes kijelentéseket tett a vizsgák kisebbségi vonatkozásairól.

Hangsúlyozta a vezérfelügyelő, hogy nem kell a kisebbségi iparosságnak aggódnia, az ipari szakvizsgáknak nincsen nyelvvizsga jellege, hanem kizárólag a szakmai tudás bírálásáról lehet szó.

Különbben is, a szerzett jogokat a törvény sem sérti és e tekintetben senki sem kerül hátrányos helyzetbe. Tarnoveanu vezérfelügyelő azon véleményének adott kifejezést, hogy a vizsgákat lehetőleg rövid időn belül meg kell kezdeni és hasonlóképpen nyilatkozott Vostinar Gheorghe a munkakamara munkástagozatának elnöke is, aki ezzel kapcsolatosan méltatta azt a hatalmas munkát, amelyet a munkakamara tisztviselői és a munkakönyvek becsorolása alkalmával

végzett el. Végül is elvben elhatározták, hogy a jövő hét folyamán megkezdik a szakmai vizsgák lebonyolítását és a részletkérdések megtárgyalása végett a bizottsági elnökök külön értekezletre maradtak vissza.

BALESET.

Reggel kilenc óra tájban erősen beborozott, vörösarcú bácsi várakozik az autóbussmegállónál. Kezében borosüveg van, a fején piros krepp-papírból készült daliás huszárcsákó.

Jön az autóbuss, a bácsi illedelmesen várja, a míg mindenki felszáll, aztán ő is fellép a lépcsőre, de nagyon bizonytalan léptekkel. A kocsni elindul, ő meg úgy lóg ott a lépcsőn, mint egy tulérett alma, amely minden pillanatban lepottyannak a fájdról.

Egyszerre zökken a kocsni a bácsi valóban úgy lepottyant a kocsni közepére, hogy csak úgy nyekken. Pont a közlekedési rendőr lábai elé.

Az autóbuss megáll, a járókelők összeszaladnak. Mi az? Mi történt?

A bácsi pár pillanatig élettelenül fekszik a földön, de aztán felnyitja szemét és megszólal:

— Há-há-hány óra?

— Kilenc — feleli a rendőr.

A bácsi ijedten megvakarja a tarkóját.

— Ki-ki-kilenc! A-akkor felkelek!

Jogesetek a kisipar köréből

Alkalmazottak és munkaadók a társadalombiztosító pénztáiraival szemben támadt vitás esetekben egyedül a betegsegélyző speciális bírósághoz fordulhatnak.

A Cluj-i királyi ítélőtábla harmadik tagozatának 465—1936. számú elvi határozata.

Az alábbi jogesetben szereplő munkaadó felülvizsgálattal élt a Someş-i törvényszék határozata ellen, amellyel az a betegsegélyző szervei által felvett végrehajtási jegyzőkönyv ellen beadott ellenmondását elutasította. Hivatkozott arra, hogy a közadók behajtásáról szóló törvény 1. 43. 44 és 67-ik szakasza szerint kellett volna az ügyben eljárni. Ezzel szemben a Dej-i törvényszék a társadalombiztosító törvény 122-ik szakasza szerint járt el és a pergátló kifogásnak helyt adott, tehát helytelenül alkalmazta a törvényt, mert a felszólamlások (contestatie) elintézése a rendes bírói fórumok hatáskörébe, nem pedig a társadalombiztosító törvényben megállapított hatóságok hatáskörébe tartoznak.

A Cluj-i ítélőtábla elutasította a felülvizsgálati kérelmet. Megállapította, hogy a társadalombiztosító törvény 122-ik szakasza szerint a társadalombiztosító pénztár által eszközölt végrehajtások esetén a társadalombiztosítási törvény 101-ik szakaszában említett hatóságok jogosultak ítélkezni. Ezek a bizottságok ugyanis a speciális törvény által éppen ezeknek a kérdéseknek elintézésére vannak kijelölve. A végrehajtás formáságai a közadók behajtásáról szóló törvény rendelkezései szerint történnek ugyan, de maga az ellenmondás (contestatie) felülvizsgálatára hivatott hatóságok a betegsegélyző elsőfokú ítélkező bizottsága, illetve felebbezés esetén a központi felebbezési bizottság. A törvényszék tehát nem értette meg a közadók behajtásáról szóló törvény vonatkozó és hivatkozott szakaszait és helyesen állapította meg, hogy az ügy nem tartozik hatáskörébe, hanem a társadalombiztosító törvény által megjelölt ítélkező fórumok elé.

Nem illetékes a munkabíróság balesetből keletkezett kártérítési perek tárgyalásainál.

A Cluj-i királyi ítélőtábla első tagozatának 325—1936. számú elvi határozata.

G. N., a felperes alkalmazott, az alperes cégtől, I. K. gipszgyárostól, kártérítést követelt azon a címen, hogy balesetet szenvedett. Az elszenvedett baleset kártérítési összege fejében 231.992 lei megítélését kérte.

Alperes munkaadó előadta, hogy a kereset elbírálására a munkaügyi bíróság nem illetékes, mert az a rendes bíróság elé tartozik, így az összeg szerint jelen esetben a törvényszék elé. A kifogásnak a munkaügyi bíróság nem adott helyet és a kereseti összeget részben megítélte, mire az ügy munkaadó felebbezése folytán a törvényszék elé került, amely a keresetet érdemben elutasította, de az illetékességi hatásköri kifogást nem vette figyelembe. Ez ellen a határozat ellen az alkalmazott élt felülvizsgálattal, míg a munkaadó fentartotta előző álláspontját, hogy az ügyben a munkabíróságnak nem volt joga ítéletet hozni.

A Cluj-i ítélőtábla hozta meg az ügyben a végleges döntést. Megszüntette a pert azon a címen, hogy az nem az illetékes bíróság előtt indított meg. A tábla indoklása megállapította, hogy a balesetből származó és a munkaadóval szemben érvényesíthető követeléseket az 1933. évi április hó 8-án kihirdetett társadalombiztosítási törvény 112-ik szakasza szabályozza. E szakasz szerint a visszereseti jog a munkaadóval szemben, amelyet az alkalmazott folyamatba tesz, a rendes magánjog szabályai szerint intézendő el. Ez a szakasz nem tesz különbséget a különleges perbeli szabályok között, amiből az következik, hogy nemcsak a követelés ítélendő meg a magánjog szerint, hanem az eljárási szabályokra is az Ardeal-i perrendtartás szabályai nyerne alkalmazást. Már pedig ez 50 ezer lei értékig a járásbírói és ezen az értéken felül a törvényszéket jelöli meg első bírósággént. Jelen esetben tehát nem a munkabíróság, hanem a törvényszék az elsőfokú

Vegyék be a kisiparosokat és munkásokat is a munkásbiztosítási törvény módosítását előkészítő bizottságba

A romániai kisiparosok szövetségének bucureşti-i elnöksége a napokban terjedelmes emlékiratot nyújtott be Ion Nistor munkaügyi miniszternek, amelyben kérték, hogy a munkásbiztosítási törvény módosításával foglalkozó bizottságba nevezzen ki kisiparosokat és munkásokat is.

Az iparosok kérése teljesen jogos, mert lehetet-

len helyzet az, hogy akkor, amikor sorsukról határoznak, ne hallgassák meg az ő véleményüket is.

Előadta a küldöttség, hogy a munkásbiztosító 500 lei nyugdíjat fizet a nyugdíjasoknak, annak ellenére, hogy ezek már évtizedek óta fizették járandóságukat.

A braşov-i járműipari szindikátus programja és célkitűzései

Egységes árszabály és a kontárok kiiktatása a legfontosabb célkitűzés.

Braşov járműiparosain kívül miért csak az arad-lak mutatnak fel mozgalmi eredményeket?

Néhány hónappal ezelőtt a braşov-i járműiparosok szindikátusának mozgalmáról általános érdeklődést keltő cikket közöltünk. Megírtuk akkor, hogy forma szerint nincsen ugyan még megalakulva ez a szindikátus, de mert a tagok Kovács Ignác kerégyártómester és karosszéregyáros vezetésével valósgos iskolapéldáját mutatják a kartársi szolidaritásnak és összetartásnak, élénkebb mozgalmi tevékenység folyik ebben a papírforma szerint még nem működő intézményben, mint a legtöbb nagy multtal bíró Ardeal-i és Banat-i iparos egyesületben. Említett cikkünk megjelenése óta

nem eszt meg, sőt — állíthatjuk — fokozódott Braşov-ban Kovács Ignácnak és társainak lelkes tevékenysége.

Nem gyűlések tartásában merül ez ki, mert hiszen, — nagyon jól tudjuk — a gyűlés még nem minden, sőt alig több a semminél, hogyha nem hoz üdörös határozatokat, vagy ha hoz is, a tagok nem tartják azokat be. Kovács Ignác és társai gyűlések nélkül is eredményessé tudják tenni a maguk mozgalmát, mert meg van bennük a képesség, hogy a szakma jövőjére előnyös intézkedéseket eszeljenek ki és meg van bennük a fegyelmessétség, hogy azokat be is tartssák.

E rövid cikk keretében nincs helyünk és lehetőségünk hogy minden részletre kiterjedő pontossággal képet adjunk a braşov-i járműiparosok példamutató tevékenységéről. Országos iparosérdeket szolgálunk azonban, hogyha leközlöljük azokat a szempontokat és célkitűzéseket, amelyek est a lelkes iparos csoportot a maga közérdekű munkájában vezetik és irányítják.

Braşov város határait régen tullepte már a braşov-i járműiparosok mozgalmá. Bekapcsolják a járműipari szindikátusba Braşov megye valamennyi községét.

Minden község helyi vezetőket választ és a maga helyi viszonyai szerinti mozgalmat is produkálhat.

A központi irányítást természetesen minden vidéki tagozat Braşov-ból kapja. A Braşov-i és Braşov megyei járműipari mozgalom főcélja, hogy

ennek az iparágak legveszedelmesebb ellenségét, a kontáripárt lehetetlenné tegye.

A Braşov-i járműiparosok nem elégszenek meg azszal, hogy az új ipartörvénynek paragrafusai vannak a kontárok ellen és hogy a munkaügyi fellépések kötelesek a kontáriparosok ellen hathatós intézkedéseket foganatosítani. Sajátmaguk veszik kézbe a kontárok üldözését és

megfelelő hatósági segítség igénybe vételével sikert is érnek el.

Ideiktatjuk szindikátusi programjuk főbb célkitűzéseinek egyes pontjait:

1. A munkapiac megszervezése különös tekintettel a közmunkákra.

2. Egységes munkaárak keresztülvitele az egész megye területén.

3. Központi iroda, amely munkát is vállal és a vállalt munkát a tagok között szétosztja.

bíróság, ahova a keresetet be kellett volna nyújtani. A pergátló kifogásnak tehát helyet kellett adni.

Az eddigi gyakorlat az volt, hogy a balesetekből származó követelések a társadalombiztosító törvény 112-ik és a munkaügyi bíróságról szóló törvény

4. Anyag- és készáruraktár felállítása szövetkezeti alapon.

A fontosabb célkitűzéseken kívül a megoldási módok tekintetében is vannak ötletei a Braşov-i járműipari mozgalom vezetőinek. Csak a fontosabbakat említjük meg ezek közül:

a) Szoros kapcsolat létesítése a tagokkal.

b) A szindikátusi tagok műhelyeinek modernizálása.

c) Állásfoglalások a szakmabeli iparosok jogos kívánságai érdekében.

d) Kulturális- és szakelődások rendezése.

e) Munkaadók és munkások között a rend és jó viszony ápolása.

f) Az elaggott és rokkant tagok segélyezése.

g) Ingyenes információ és könyvzakértő iroda felállítása.

h) Vidéki kirendeltségek megszervezése a megye egyes helységeiben.

Braşov-on kívül egyedül Arad járműipara képes felmutatni a köz érdekében hasznos és eredményes tevékenységet. A Braşov-i Kovács Ignác és társai előtt egyedül az arad-i Kovács Ferenc és társai állhatnak meg emelt fővel Ardeal és Banat szakmabeli iparosai közül. Kovács Ferenc arad-i kovácsmester lelkes és szakszerű vezetésével ugyanis Aradon is élénk szindikátusi életet produkál az iparos szolidaritás és összetartás ebben a szakmában. Miért nem követik a szép példát többi városaink járműiparosai is? Attól, hogy újat alkossanak, felszabadította őket a két példamutató szindikátus és a két lelkes vezér. Arról van szó mindössze, hogy amit ezek megvalósítottak Braşov-ban és Arad-on, valósítsa meg a saját érdekei szolgálatában Cluj, Oradea, Timişoara, Sătmăre, Târgumureş és valamennyi megyeszékhely járműiparosága. Ha ez megtörténik, már csak egy lépés választ el attól, hogy országos jellegű szindikátusi szövetséget alakítson Ardeal és Banat járműiparosága. Már pedig ez a cél olyan szép, hogy egyedül ennek megvalósításáért is érdemes dolgozni.

BUSZKE ANYA.

— Hogy van a fiad?

— Remek állást kapott egy nagy bankban.

— Ne mondd! Mi a beosztása?

— Magyar, német, angol és francia levelekkel készesít.

ZEIT IST GELD!

— Herr Ober, Sie haben ja auf der Rechnung das Datum mitgezählt.

— Ja! Zeit ist Geld!

TAVASZ.

Mosolygó tavaszi reggelen vidáman lépked egymás mellett az országúton két csinos falusi menyecske. Friss léptekkel kerülgetik az éjjeli eső nyomaként itt-ott előtűnő apró pocolyákat. Egyezre megszólal az egyik:

— Jól esett az éjjel.

Mire a másik:

— Nekem is . . .

9-ik szakasza szerint a munkaügyi bíróság hatáskörébe és illetékessége alá tartoznak. Mivel felsőbb bíróság első ízben nyilatkozott a fenti értelemben, a vonatkozó határozat fokozott jelentőséget nyer.

K. S. dr.

Közvetett formában érvényesül a fajl származás előnye az iparban

A nemzeti munka védelméről szóló törvény ismeretes származási alapon való átdolgozásának ügye mind kevesebbet foglalkoztatja a közvéleményt, pedig a kérdés korántsem került le a napirendről. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium még nem ejtette el a tervet, másrészt pedig a közvetett megvalósítás módszerét minden vonalon alkalmazzák. A fajl származást még nem írták törvényben elismert előnnyé a munkavállalás szempontjából,

a gyakorlatban azonban minden vonalon érvényesült a céltudatos románizálás.

Az arad-i munkakamara hivatalos értesítőjének március tizenötödiki dátummal megjelent legutóbbi számában érdekes adatokat találhatunk erre nézve. Hosszabb cikk foglalkozik a nemzeti munka támogatásával kapcsolatosan alkalmazott intézkedésekkel és a cikk egyik szakaszának ez a címe: „A román munkások elhelyezése.” A közlemény megállapítja, hogy a legfontosabb ipari üzemeknél minél több fiatal román munkásról helyezendő el. Ezeket a fiatal román munkásokat a munkaügyi minisztérium otthonaiban kell elhelyezni és illetékeseknek nagy gondot kell fordítani arra, hogy alaposan felkészítsék magukat szakmájukban. A cél, hogy elsősorban a falusi románság körében nyilvánuljon meg minél nagyobb érdeklődés az ipari pályák iránt és éppen ezért a faluról a városokba került fiatal román iparosok elhelyezése érdekében számos új otthon létesít a munkaügyi minisztérium. Megemlíti a cikkíró, hogy hivatalos kimutatás szerint a minisztérium otthonaiban elhelyezett fiataloknak kilencvenöt százaléka származási szempontból román.

REMEK TIPP.

Kohn bedült a rabihoz és elmondja, hogy vétkes, egy férjes asszonynak elcsavarta a fejét.
— Ki volt az az asszony? — kérde a rabi.
— Azt nem mondhatom meg, — szabadkí Kohn.
— De mégis... Talán a Grün vegyeskereskedő felesége?
— Nem.
— Talán a Weiss vaskereskedő felesége?
— Nem.
— Hát jó, ha nem akard, nem kell elárulnod. Fizetsz ezer lejt a szegények javára, mert vétkes volt.
Kohn lezavarta az asztalt és elment. Kint már várta a barátja, aki izgatottan érdeklődött:
— Na mi volt?
— Ezer lelemba került, — vigyorgott megelégedetten Kohn — de két remek tippet kaptam érte...

Milyen a mai iparos életszínvonala?

A cluj-i kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa elhatározta, hogy szociográfiai felvételeket készít annak megállapítására,

milyen az iparosok és kereskedők életszínvonala és milyen vállalatok helyzete.

E célból kérdőívet küldött a kereskedőkhöz és az iparosokhoz, amelyekben aszírnt érdeklődik, hogy milyen körülmények voltak kedvező, vagy kedvezőtlen hatással vállalataikra, mennyivel csökkent, vagy emelkedett üzletük forgalma az elmúlt évben, az előző évihez képest, milyen az alkalmazottak fizetésének a helyzete, milyen nehézségekbe ütközött a nyersanyagok beszerzése és mi a panasz az illető kereskedőnek vagy iparosnak az adókvetés, az illetékek és bélyegek, a munkásbiztosító pénztár ellen, import-export ügyben, vasuti és postaszállítás, valamint a munkaügyi törvényhozás ügyében.

Végül a kérdőív aszírnt tudakozódik, hogy mit javasol a kérdéselt, hogy a szakmájába tartozó vállalatok jó üzletmenetile biztosítva legyen.

NEM PANASZKODHATIK.

Két kereskedő beszélget. Az egyik eszidja a viaszonyokat, a másik így szól:

— Látszó, én nem panaszkodhatom. Akármilyen rosszak is a viszonyok, az én kundschaftjaim folyton nőnek.

— Hát mit érülsz te?

— Guermakruhákat.

Törvényrendelet útján léptetik életbe a Vadul Comercial-t

Félt, hogy az új törvényrendelet előnytelenebb lesz a bérlekre nézve, mint Costinescu, volt miniszter eredeti tervezete.

Ismeretes, hogy a Vadul Comercial évek óta vadjudó kérdése Pop Valer kereskedelmi miniszter többszöri határozott ígéretel dacára még most sem jutott nyugvópontra. A parlamenti ülésszak a legutolsó napok lázas törvénygyártása közepette anélkül zárult be, hogy ezek között az iparos- és kereskedő társadalom részéről oly régen óhajtott kérdés rendezést nyert volna.

A bucuresti-i iparkamara és több érdekképviselő intervenciójára most

a miniszter határozott ígéretet tett arra, hogy a Vadul Comercial-t törvényrendelet útján léptetik életbe.

eti életbe a azt a legközelebbi ülésszak hagyja utólagosan jóvá.

Beavatott körök érdeklődése szerint azonban az új törvényrendelet egész másként fog festeni, mint az a javaslat, amelyet még Costinescu minisztersége idején dolgoztak ki.

Bizonyosat egyelőre még nem lehet tudni. Az érdekképviselők a bucuresti-i iparkamarával karöltve elhatározták, hogy az igazságügyminiszterhez és miniszterelnökhöz fordulnak a Vadul Comercial megvalósításáért.

Milyen feltételek mellett kapható egészségügyi engedély

E hóban minden iparos tartozik az egészségügyi taxa megállapításához előírt vallomást megtenni.

Aki nem ad be vallomást, a tavalyi taxát fizeti

Közl: KELE SANDOR dr.

A régi ipartörvény előírta, hogyha valamely iparág gyakorlása ipartelep felállítását igényli és a munka természete, vagy az üzem felfűvése által az iparág gyakorlása a teleppel szomszédos lakókat háborgatja, veszélyeztet, vagy megkárosítja, a telep tulajdonosai ugynevezett telepengedélyt voltak kötelesek kárni. A régi ipartörvény 25-ik szakasza részletesen felsorolta a telepengedély kérésére kötelezett iparvállalatokat. A telepengedélyért benyújtott kérvényekhez az ipar természetének megfelelőleg köteles volt a kérvényező a telepnek, valamint az annak területén építendő házaknak tervrajzát, valamennyi gépének technikai leírását és annak szabatos magyarázatát az iparhatósághoz beadni. Az illetékes iparhatóság helyszíni szemle útján ellenőrizte, hogy a kérvényben beadott adatok megfelelnek-e a valóságnak vagy sem és eszerint megadta a telepengedélyt, vagy nem.

Az új ipartörvényben nincs rendelkezés a telepengedélyekről, mert ezt a problémát az egészségügyi törvény rendelkezései szabályozzák. Az egészségügyi törvény minden ipari és kereskedelmi cég részére előírja a kötelező egészségügyi engedély megszerzését, ami nélkül sem ipari, sem kereskedelmi vállalat nem folytatható.

Azok az iparvállalatok, illetve kereskedelmi cégek, amelyek a régi iparigazolvány alapján működnek és 1930. július 14-ig váltották ki iparigazolványukat, nem voltak kötelesek új egészségügyi engedélyt váltani, csak ha a következő idők folyamán telepet változtattak, vagy fognak változtatni a jövőben, amikor is az egészségügyi törvény rendelkezésel szerint ki kell váltaniuk az egészségügyi engedélyt.

Az egészségügyi törvény alapján kiváltott ugynevezett egészségügyi engedély a fentiek szerint tehát lényegében azonos a régi telepengedéllyel, amelyet a régi ipartörvény írt elő és szabályozott.

Városokban az egészségügyi engedély ügyében a kérelmet a Consiliul de Igienă (városi főorvosi hivatal) címére kell beadni. Fel kell sorolni a kérvényben a vállalatra vonatkozó összes adatokat, így az ipar mineműségét, melyet a kérelmező üzmi akar, a hely leírását, valamint egyéb körülményeket és adatokat is, amelyek az engedély ügyében jelentőséggel bírnak. Községi lakosok az illetékes megyei székhelyen működő Consiliul de Igienă Judeţean (megyei egészségügyi tanács) címére küldik kérvényeiket.

Városokban lakó iparosok és kereskedelmi vállalatok a főorvosi hivatalban kapnak részletes felvilágosítást az egészségügyi engedély ügyében és arra, hogy mennyit tesz ki a kiszállási taxa, amit a hatóság a kérvényben foglalt adatok ellenőrzése, a helyszíni vizsgálat fejében szed. Az összeget előzőleg be kell fizetni, mert csak a nyugta ellenében kapható meg a főorvosi hivataltól az egészségügyi engedély.

Községekben lakó iparosok és kereskedők a megyei székhelyen működő egészségügyi bizottsághoz ajánlott levélben küldik be kérvényeiket. A szűke-

ges adatokat a községi hatósági orvostól kell beszerezniük. Vidéken orvosi bizonyítvány is csatolandó a kérvényhez a kérelmező egészségügyi állapotáról, valamint orvosi bizonyítvány a helyiségre, vagy üzemre vonatkozólag is. Utóbbit csak a helységbeli hatósági orvos állíthatja ki. Csatolandó egy kervrajz a helyiségről, hatósági orvosi láttamozás végett. Ha a kérvényben olyan vállalkozás megkezdéséről van szó, amelyhez állatorvos véleménye is kikerendő, (husipar), ugy ennek bizonyítványa is csatolandó. Hatósági bizonyítvány nyújtandó be arról, hogy a közintézményektől milyen távolságra van a helyiség (korcsma, étterem és hasonlóknál.) Ha tulajveszélyes anyagokkal dolgozik az iparos, vagy kereskedik a kereskedő, kötelező a mennyiség, amelyet ezekből az anyagokból raktáron tart. Ebben az esetben a tűzoltóparancsnok szakvéleménye is melléklendő. Ha kazánt vagy gépet is állítanak fel, ugy azok pontos méretei és a rájuk vonatkozó biztonsági rendelkezések ismertetése és leírása is csatolandók.

Ugyancsak az egészségügyi törvény előírásai szerint minden ipari vagy kereskedelmi vállalat éves évi egészségügyi taxa fizetésére van kötelezve. Ennek a taxának kivetése céljából minden év április havában kötelesek az érdekeltek vallomást tenni. A vallomásban az ülethelyiség, vagy telep nagysága és bérértéke vallandó be, valamint annak megnevezése, hogy milyen foglalkozást és a helyiségben az érdekelte. Ezeket a taxákat a múlt évre a közelmúltban állapították meg, de elérkezett az új vallomás megtételének időpontja is. Az egészségügyi taxa ügyében készítendő vallomás még e hó folyamán elkészítendő és benyújtandó.

Ha az érdekelte nem tesz új vallomást, egészségügyi taxáját a múlt évi adatok alapján állapítják meg.

A vallomás (declaratio), az illetékes pénzügyi hivatalhoz nyújtandó be. Ilyen vallomások céljára megfelelő nyomtatvány kapható, ami megkönnyíti a vallomástételt.

JÓ KIFOGÁS.

A mama kiforgatja Pityu zsebeit és cigarettát talál. Kérdőre vonja a fiúcskát:

— Mond csak, Pistike, hogy kerülnek ezek a cigaretták a zsebedbe?

— Én... én... — hebegi Pityu zavartan — csak el akartam tenni egy párat arra az időre, amikor nagy leszek.

★

MUZIKALIS CSALÁD.

— Az én családom nagyon muzikális. A feleségem zongorázik, a fiam gordonkázik, a lányom harmonikázik.

— Te is muzikális vagy?

— Én nem.

— Hát akkor mit csinál az családi koncerten?

— Fűtyülök az egész családra.

Betűlják a nyersbőr kivitelét

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége eljár a kereskedelmi és ipartügyi minisztériumnál a feldolgozatlan nyersbőr kivitelének betöltése érdekében.

SZABATOS FELELET.

A tanító megkérdezte az iskolában:
— Mit kapunk a juhból?
Szarka persze rögtön jelentkezett.
— Na, mit kapunk a juhból?
— A gyapjút.
— Helyes. És mit csinálnak a gyapjúból?
— Szövetet.
Nagyon helyes. És mit csinálnak a szövetből?
— A szövetből ruhát csinálnak.
— Nagyon jól van. Ennél fogva miből csinálták a te kabátodat?
— A tatám nadrágjából.

Ismét elmaradt a cluj-i csizmadiák ipartársulat közgyűlése

A cluj-i Csizmadiák Ipartársulat, melynek kebelében, — amint azt már több alkalommal megírtuk — óriási harcok dúlnak a vagyonyűgyek rendezése miatt, a két táborba szakadt tagok elkeseredett harcra hívnek egymással, miközben az adósságok egyre nőnek. Az adósságok rendezése végett már több ízben tűztek ki közgyűlése, de sohasem tudták megtartani. Utoljára folyó hó 11-én vasárnap tudtán 8 órára hívták össze a közgyűlést, de mivel az ellen-tábor azt újból aláaknázták, ez alkalommal sem tudták megtartani. Hogy a közgyűlést mikor tartják meg, még a legokosabb csizmadiák sem tudják megállapítani.

Helyzetjelentés a nemzetközi fémipiacról

BUCURESTI-ből jelentik: A nemzetközi fémipiacon változatlanul uralkodó lázas kereslet természetesen erősen befolyásolja a hazai árvízszintet is. Az ország nehézipara nyersanyag és félkésztermény szükségletének jelentős részét külföldről importálja, illetve csak importálna, ha a szükséges tételeket egyáltalában megkaphatná. Hosszabb ideje a hazai nehézipar szükségleteinek külföldi fedezése leküzdhetetlennek látszó akadályokba ütközik, mert a nemzetközi piacon, ahol soha nem tapasztalt kereslet-hullám tombol, szinte lehetetlenség áruhoz jutni. Csekély kivétellel nehéziparunk fél esztendeje képtelen beszerezni azokat az itthon nem termelt, nélkülözhetetlen nyersanyagokat, amelyekre olyan nagy szüksége van. A beszerzési-külfutások pedig nem, hogy javulnának, de egyre súlyosabb gondot okoznak azoknak, akik ezzel a kérdéssel hivatalból foglalkoznak. Jelenleg az a helyzet, hogy a világpiacra elért drágulás után kialakult árak kétszereséért sem tudunk a legcsekélyebb félgyártmány-készlethez sem hozzájutni.

Hosszu tárgyalások után sikerült a belföldi nehézipar vezetőinek elérniük, hogy a nemzetközi vas- és acélkártya engedélyezze 3000 tonna félkészterménynek az országba való szállítását. Ez a tétel, amely a párisi Davun-Export vállalat útján az országba, július-augusztusban kerülhet leszállításra és illetékek megállapítása szerint a belföldi nehézipar szükséglete még egy részének fedezésére sem elégséges.

A helyzet valamennyi fémipari termék újabb áremelkedését eredményezte az utóbbi hetekben. Bizonyos vonatkozásokban az áremelkedés eléri a 150 százalékot. A másik következmény, hogy a belföldi nehézipar szállításai lehetőségeit a nehézségek alaposan megnyíralták. Mint érdekes adatot közöljük, hogy a platina ára 110 százalékkal, az importált ócskavas ára 100 százalékkal, a horgany 150 százalékkal drágult.

DER STAMMGAST.

— Wünschen Herr Ingenieur wieder einen Rost braten, wie gestern?
— Nein, ich bin zu müde. Bringen Sie mir etwas Weiches.

A város területén gyártott és elhasznált cikkek után nem szedhető ad valorem taxa

A legfelsőbb közigazgatási bíróság rendkívül nagyfontosságú határozatot hozott egy, a brasov-i iparkamara által az ottani városi szabályrendelet 74. szakasza ellen benyújtott felebbezéssel kapcsolatban.

Az említett szakaszra nézve ugyanis kimondotta a közigazgatási bíróság, hogy az nyílt megsértése a közigazgatási törvény 193-ik szakaszának és

az e törvényhez mellékelte táblázat 13-ik szakaszának. A bíróság döntése értelmében a város belterületén készített és elhasznált, elfogyasztott áruk után a 0.2 százalékos ad-valorem taxa nem szedhető.

Természetesen e döntvényre való hivatkozással mindenütt felebbezés nyújtható be a közigazgatási bírósághoz a községek részéről esetleg ilyen címen szedett ad-valorem taxák miatt.

Új szervezetbe akar tömörülni Diciosanmartin iparossága

Az iparosság sorsa manapság országszerte nem éppen a legrozsásabb, de a diciosanmartin-i iparosság helyzete talán a legszomorúbb az egész közösségben. Évtizedek óta sorvad ez a hajdan forgalmas kis város. Kegyelemdöfésként járult lassu sorvadásához a megyeszékhelynek Blaj-ra való áthelyezése, mely körülmény az itteni iparosokat megfosztotta a vásárlóik nagy részétől.

A kisváros iparossága ezt a változást nem igen tudja kiheverni. Nagyon sokan elköltöztek, de még többen tönkrementek.

A diciosanmartini iparosság helyzetének súlyosbításához járul, hogy nemrég az ipartestület székházát átvette a munkakamara. A kisváros iparos-

sága teljesen hajléktalanul és védtelenül maradt.

Mig csak nemrég közel 200 iparos dolgozott Diciosanmartin-ban, addig ma mindössze 100—110 önálló iparosa van a városnak s azok is csak máról holnapra tengetik életüket. Teljesen pang az építkezés is, panaszkodják a szakmabeliek. És annak ellenére, hogy az iparosság a legszomorúbb körülmények között tengeti életét, a közterhek nemhogy ki-sebbedtek volna, hanem egyeseknél még emelkedtek.

Tarthatatlan helyzetüket végül is a helyi iparosok maguk is belátták s ennek értelmében egyesek agitálása folytán elhatározták, hogy az ottani iparosság újból való megszervezésére minél előbb be fogják indítani a megfelelő akciót.

Újabb korlátozásokkal akarják csökkenteni a forgalmi adómentességet élvező kisüzemek számát

Rendelet törvény kibocsátását tervezik, amely csak a javításokat és kisebb munkákat végző kisiparost mentesítene a forgalmi adó fizetése alól.

Fokozódó aggodalommal tapasztalja a hazai kézműiparosság, hogy a pénzügyminiszter a kisiparoságnak törvényben biztosított forgalmi adómentessége ellen esztendő óta csendes offenzívát folytat és a rendeletek egész özönével igyekezett a multban is a kisiparos kategóriát, amely a törvény szerint minden más feltételtől mentesen élvezhette a forgalmi adómentességet, nevezetesen akkor, ha legfeljebb hét alkalmazottat dolgoztatott, műhelyében nem használt öt lóerőnél nagyobb gépet és maga rendelkezett mesterkönyvvél (igazolvánnyal). Sőt egyes falusi mesterosokya nézve még enyhébb szabályokhoz kötötte a törvény a forgalmi adómentességet.

A pénzügyminiszter azonban úgy találta már a multban is, hogy sokan kihasználják ezt a törvényes kedvezményt és egymásután alakulnak a kisgyárak, amelyek pontosan betartják ugyan a forgalmi adómentesség előírásait, azonban mégsem tekintendők kisiparosoknak, mert valóságos gyáruzmét folytatnak.

A különböző pénzügyminiszteri rendeletek, a melyek az e kategóriába tartozó kisiparosoktól megakarták vonni a forgalmi adómentesség jogát, nem nagyon vezettek eredményre. Az érdekelt és megadottatott kisiparosok csaknem kivétel nélkül a bírósághoz fordultak, ahol igazat adtak nekik és ez nem is lehetett másként, mert a rendelet nem lehet

ellentétben a törvénnyel és nem szigoríthatja meg annak rendelkezéseit.

A pénzügyminiszter eredetileg úgy tervezte, hogy a mostani ülésszak elé külön törvényjavaslatot nyújt be, amelyben szigorú feltételeket állapít meg a forgalmi adómentesség szempontjából. Ugy lát-szik, technikai vagy talán politikai okokból ez a javaslat elmaradt. Most arról értesülünk, hogy a miniszter rendelet törvény (Decret Lege) alakjában fogja megvalósítani tervét és hatályon kívül helyezi a forgalmi adótörvény 9-ik szakaszát, illetve lényegesen módosítja azt.

Kiszivárgott hírek szerint a rendelet törvény fenntartja ugyan az adómentesség eddigi három fő-feltételét, azonban újabb feltételeket állít fel az iparos munkarendességét azokról a kisiparosokról, akik sorozatosan készárukat gyártanak és azokat közvetlenül forgalomba helyezik. Ezen az alapon igen sok cukorka, textil, tubusgyár és más hasonló kisipari vállalat kerülne forgalmi adó alá, minthogy az ilyen üzemekhez csak csekély motorikus erő és kevés számú alkalmazott szükséges.

Forgalmi adómentesek a terv szerint csak azok a kisiparosok maradnak, akik javításokat és kisebb munkákat végeznek.

Hír szerint a rendelet törvény a Hivatalos Lap egyik legközelebbi számában már megjelenik.

790 millióról egymilliárd 16 millióra növekedett a betegsegélyző évi jövedelme.

Bucuresti-i jelentés szerint a központi munkásbiztosító pénztárnál az 1936—1937. évben a biztosítottak száma 865 ezerre emelkedett az 1934/1935. évi 716.000-rel szemben. A munkásbiztosító jövedelmei ugyanezen idő alatt 790 millióról 1 milliárd 16 millióra emelkedtek. Ebből a jövedelemből 82.4 százalékot tett ki a rendes biztosítási járulék, 15.1 százalékot a balesetbiztosítási járulék és 2 és fél százalékot az egyéb jövedelem.

KEGYELET.

Mandulánétól megkérdi egyik barátja:
— Edesem, mit érzel abban a medájonban, ami a nyakadon van?
— Egy emlék, — feleli Manduláné — egy kis fűrt a férjem hajából.
— A férjed már meghalt?
— Nem, de már kopasz.

DAS KOMMT DAHER.

— Und welcher Tatsache schreiben Sie Ihr hohes Alter zu? — fragt der Journalist den Hundert-jährigen.

— Das kommt daher, dass ich geboren bin, bevor die Bazillen erfunden wurden.

PROBLEMA.

Kohn, aki egyik napról a másikra meggazdagodott, előadást tart a fiának, hogy kell viselkednie, ha előkelő társaságba kerül. Hogy kell meghajolnia, hogy kell a hölgyeknek kezét csókolni, hogy kell beszélgetést kezdeni, hogy kell megcsókolni a képeket és a szőnyeget.

— Na jó, — mondta a fiú — de ha majd le-ülünk a vacsorához, hogy kell mondanom: menü, vagy menu?

Az öreg Kohn gondolkodni kezd, kinosan vakarja a tarkóját, végül, mint aki valami nagy titok nyitására jött rá, így szól:

— Te nem mondd azt, hogy menü, te nem mondd azt, hogy menu, te csak eszel.

Ha tíz évre bérbe veszi a cluj-i ipartestületi székházat a helyi munkakamara, megmenti a dob elöl a nagyjértékű iparosvagyon

Az adóssággal terhelt Cluj-i ipartestületi székház megmentése érdekében eddig még semmi komoly intézkedés nem történt. A hitelező pénzintézet követelésének érvényesítése érdekében már megtette a szükséges intézkedéseket s ha valami közbe nem jön, megperdül a dob a Cluj-i iparosok tulajdonát képező székház felett.

Drasoveanu Petre, a munkakamara ipari szakosztályának elnöke már egy ízben dolgozott ki tervet a székház épületének megmentése érdekében, ez azonban a szakosztály néhány tagjának ellenállásán megüszült. Azonban Drasoveanu ennek ellenére sem adta fel a reményt s most új tervet dolgozott ki, ennek azonban megint csak az az előfeltétele, hogy a munkakamara ipari szakosztálya a javaslatot elfogadja. E terv szerint a munkakamara tíz évre bérbe venné az ipartestületi székházat és arra még egy emeletet húzna. A tíz évi bér aztán fedezné nemcsak az eddigi adósságokat, hanem még az új emelet felépítésének költségeit is. A helyzet ugyanis most az, hogy a munkakamara a jelenlegi helyiségeiért évi 130.000 lei bért fizet. Az ipartestületi székházban levő üzlethelyiségek béréért évenként 168.000 lei bérösszeg folyik be, viszont az ipartestület adósságai csak 1 millió 150.000 lett tesznek ki, úgyhogy a terv reális és végrehajtható. Amennyiben a kisipari szakosztály Drasoveanu tervét elfogadná, úgy a székház első emeletén a munkabírók nyerne elhelyezést, a második emeleten pedig a munkakamara.

Cluj város iparos társadalmának mindent el kell követnie, hogy az ipartestületi székházat megmentse. Tartozik ezzel a jövő generációnak is. Ha Drasoveanu terve megvalósul, tíz év múlva a város iparos társadalmának kétemeletes, tehermentes palota birtokába jut és ez alatt a tíz év alatt is a testületi székház az iparosok rendelkezésére áll.

CSEKELY RIZIKÓ.

Az ifjú Cinege állhatatosan kísérgel egy hölgyet az utcán. A hölgy végre megunja a dolgot, visszafordul és azt mondja:

— Figyelmeztetem, hogy erre rá fog fizetni.
— Ugyan, — mondja az urfi, — ne féltsen engem, összeviszsa negyvenkét lej van nálam.

Bragov-ban is felemelték a husárakat.

A bragov-i husiparosok elhatározták, hogy a husárakat kilogrammonként 4 lejfel felemelik. Elhatározásukat azzal indokolják, hogy az utóbbi hetekben az előállítárok 30 százalékkal emelkedtek. A mészárosmesterek határozatukról értesítették a várost, amely tárgyalásokat kezdett velük az árak megállapítása kérdésében. A husiparosok a város határozata előtt, szombaton már életbe is léptették az új husárakat.

FORTSCHRITTE.

— Na, wie geht's mit der Mastkur, Herr Schöberl?

— Dank' schön, ich werf' schon wieder ein bisschen Schatten!

Féltől foghás — bizományi áru elszikkasztása miatt.

Malkay Domokos dr. gheorgheni-i ügyvéd néhány hónappal ezelőtt kocsiakat és más gazdasági felszereléseket bízott Grün Zélig kereskedőre, hogy azokat értékesítse és az eladásból befolyt összegeket számolja el. A kereskedő rövidesen értékesített és mindent, de a befolyt összegekkel nem számolt el. A megkárosított ügyvéd bünygyi utra terelte a kérdést s a most megtartott főtárgyaláson a törvényszék Grün bizományba kapott áruk elszikkasztása miatt hathónapi fogházra ítélte és az okozott kár megtérítésére kötelezte.

NEM BABONÁS.

Linkék a férj szabadlábára helyesítésének örömeire estélyt rendeznek.

Egyeser csak az asszony odamegy férjéhez és kétségbeesett arccal azt mondja:

— Most aztán jól kinézünk.
— Mi történt? — érdeklődik Linké.
— Az Adolf bácsi váratlanul beállított és most bizenhárom vagyunk.
— Ugyan, ne legyél már olyan babonás!
— Aber, nem vagyok én babonás, de csak én kéne személyre van-evőeszközök.

30 banival emelték kilónként a hazai vas árát

Az új taxák miatt újabb áremelés várható.

A hazai vasgyárak a vas árát kilónként újabb 30 banival emelték. Tekintettel arra, hogy a közeljövőben újabb taxák bevezetésére és a szállítási költségek drágulására lehet számítani, szó van arról, hogy a vas ára további 30 banival, összesen tehát 60 banival fog emelkedni. A fém- és a vasanyagok emelkedésének megfelelően az armatura-gyárak is emelik alapáraikat.

Előkészület alatt a kartelleket megrendszabályozó rendelettörvény

A Gyáriparosok Országos Szövetségének vezetősége értekezleten tárgyalta meg a kartellek szabályozásáról szóló rendelet-törvény tervezetét. A szövetséget illetékes helyen biztosították arról, hogy véleményét kikérlik a készülő törvényről. Egyébként a fővárosi lapok ismertetik az új törvénytervezet végleges formáját, amely erőlyes ellenőrzést ír elő és a kartel-

lek működését előzetes kormány-engedélyhez köti. Azok az alakulatok, amelyek öt esztendője megszakitás nélkül dolgoznak kartell-törvényben, végleges engedélyt kapnak, viszont azon kartelleknek, amelyek megszakitással működtek a multban, ha eredetileg több mint öt esztendője alakultak is, kérniük kell a működési jogot. A kérvényeket esetenként intézik el.

A cluj-i építőiparosság is mozgalmat indított a kontárok és fedező mesterek ellen

Az építési szezon rövidesen megkezdődik és az előjelek szerint az építkezési kedv ebben az évben újra erőre kapott Cluj-on, amit az is bizonyít, hogy a városi mérnöki hivatalt elhalmozák építés iránti engedély-kérelmekkel. Az építőiparosok nem akarnak elesni ezektől a munkaalkalmaktól és már előre megtették a lépéseket a kontárok és fedező mesterek ellen, akik olcsó és megbízhatatlan munkával el akarják venni a kenyeret a súlyos gondokkal küzdő és nagy adókat megilletéket fizető építőiparosoktól.

Az építőiparosok közművesmesterei szakosztálya a napokban ülést tartott és egyhangú határozattal kimondta, hogy a szakosztály egyetlen tagja sem,

sem mint tervező, sem mint végrehajtó olyan tervet nem ír alá, melyet nem a szakosztály tagjai hajtának végre.

Kimondotta a szakosztály, hogy egyetlen tagjának sem szabad fedezőmesterként szerepelnie, anél is inkább, mert

a munkaügyi felügyelőség az új munkatörvény értelmében az idén fokozott gondot fogja az építkezéseket ellenőrizni

és ebben az évben nemcsak a kontár-vállalkozókat, hanem az azokkal építtető közönséget is szigorúan meg fogja büntetni.

Szenzációs újítások a budapesti mintavásáron

A budapesti Városligetben épül már a nemzetközi vásár. Lázás ütemben, mert — bár csak április 30-án kezdődik — annyi házat, pavillont, csarnokot kell az idén felépíteni, mint még eddig sohasem. És minden egyes épület is jóval nagyobb lesz, mint az előző években, mert jóval több a kiállítani való anyag is. Kis-, nagy-, népi- és házipar a létért való gízai harcában már mind ott tart, hogy szédültes csúcsteljesítmények káprázatos produktumait tudja ország-világ szemé elé állítani.

Elbűvölően tökéletesek ezek a gyártmányok s hogy a kiválóságukat megillessék csodákeletben kerülhessenek kiállításra, azon a tervező- és építőművészek serege dolgozik, összefogva a díszítő és világítási technika legkiválóbb szakértőivel. A vas- és gépipar újdonságai új világhírnevet fognak szerezni, a textilipar káprázatos kreációi soha nem látott nagyszabású divatrevükön csodálhatók meg, az élelmiszeripar új gyártmányokkal, új ízekkel és persze olcsó kóstolókkal is ámulatba fog ejteni mindenkit, az építőipar új anyagokkal és híres árutűződjével vonzza majd a szakembereket.

Itt oktatják majd először a nagyközönséget a legmodernebb légvédelemre, itt kerülnek a közönség szeme elé az új falalmányok, less nagyarányú repülőgépkiallítás és még 50—60 csoportban sorakozik fel majd az ipar, tudomány és művészet, minden szenzációja. Itt lesz a külföld is: Olaszország, Ausztria, Svájc — és idén először — még távol kincses India is, hogy a maguk különlegességeit teregezzék ki a nézősereg ámuló szemé elé.

A kiállításra való utazást szerlelőtt megkönnyíti az a körülmény, hogy a CFR a vasautazásra 50 százalékos, a MÁV pedig úgy az oda-, mint a visszautazásra is 50—60 százalékos utazási kedvezményt ad a látogatóknak. Az utazási és egyéb kedvezmények igénybevételehez szükséges vásárigazolványok az Európa utazási iroda és a Wagons-Lits Cook iroda összes fiókjainál személyenként 120 lejért máris beszerezhetők.

A vinkulált áruküldemények bélyegilletéke.

A központi bélyegbizottság egyik legutóbbi döntésében kimondotta, hogy azok a cégek, melyek vevőiknek bankvinkulációval küldenek árut, megfelelő számla kíséretében, a bélyegtörvény 4 szakaszának 20-ik paragrafusa szerint a bélyeget arra a levélre kell lerójják, melyben kliensüket értesítik a bank útján befolyt összeg jóváírásáról. A bélyegbizottság azzal indokolja ezen határozatát, hogy a levélnek nyugta jellege van. Ugyanily bélyegilleték alá esik az a jóváíró levél, melyet az eladó küld a vevőjének a folyószámlára történt lefizetés igazolásul.

BAJA

— Képzeld csak, új ütőnyt akapok csindlítani és egész Arad-on nem talállok alkalmas szabót.

— Hogy lehet az?

— Az egyik szabó azt mondja, hogy nem ismer, a másik meg azt, hogy ismer.

Utólag is lehet róni a számlák repülőbélyegilletékét.

Az új repülőbélyegtörvény március 17-én jelent meg a Monitorul Oficialban és azon a napon érvénybe is lépett. Az érdekeltek azonban csak napok múlva szereztek erről tudomást és így nem tudták a számlákon kellő időben leróni a felemelt bélyegkülönbözötet. A különböző érdektületek erre vonatkozó kérelmének most helyt adtak. Ugyanis a Nemzeti Repülőalap Bizottsága f. hó 2-án kelt 63710. számú átirata alapján értesíti az érdekelteket, hogy a repülőbélyeg illeték különbözötet 3 példányban kiállított bordero kíséretében a Banca Nationala vidéki fiókjainál is lehet fizetni.

TERAPIA

— Nem értem, hogy miért fárez a reumáddal egy félórvochos. Hát ért az a reumáchos?

— Nem ért hozzá, de neki is reumája van és olyan jól megvigasztaljuk egymást.

Igen szép eredménnyel zárult a cluj-i cipészek „Solidaritatea” szövetkezete első kilenc havi működése

A Cluj-i cipésziparosok szindikátusának „Solidaritatea” anyagbeszerző szövetkezete közelmúltban tartotta meg első rendes közgyűlését Pop Ionel cipésmester elnöke alatt. Az elnöki megnyitó után Chrisan titkár olvasta fel jelentését, melyből kitűnik, hogy az alig kilenc hónap óta fennálló szövetkezet a legszebb eredményekkel dolgozott, amennyiben a rövid idő alatt százharmincegyezer lei hasznot ért el. Ebből a haszonból a tagok vásárlásaik után három százalék térítést, a részvények pedig hat százalék osztalékot kaptak, amit a részvényesek nem vettek fel, hanem a szövetkezeti alap erősítésére hagytak.

Meg kell említenünk, hogy a szövetkezetnek mindössze 80 tagja van. Mennyivel nagyobb eredményeket mutathatnának fel, ha a város valamennyi bőrfeldolgozó iparos a szövetkezetbe tömörülne, a hol első kézből, olcsón, a legjobb anyagot vásárolhatja.

A vezetőség az eddigi eredmények alapján még nagyobb lelkesedéssel vezeti tovább a szövetkezet ügyeit, melynek legfontosabb célkitűzései az üzlet megszilárdítása, kulturalap létesítése és egy cipész-agglomeráció alapítása, hol a szindikátus öreg, munkaképtelen tagjai nyernének elhelyezést.

A szövetkezet eredményes munkájáért elsősorban a vezetőséget illeti elismerés Pop Ionel elnökkel az élen, ki odaadó, lelkiismeretes munkájával megmutatta, hogy lehet szövetkezetet teremteni, csak dolgozni kell. A közgyűlés Pop Ionel elnök lelkes zárószavaival ért véget.

HAROM FRANCIA SZÓ.

Egy aszfaltba ültetett csemege fa tövében élénk taglejtések kíséretében két cigányzenész beszélget. Jobban mondván vitatkoznak.

— En, barátom, másfél évig muzsikáltam Párisban.

— Te, Párisba? — hitetlenkedik a másik. — Egy napig se voltál Párisba. Ha voltál Párisba, akkor tudsz franciául is.

— Tudok hát!

— Te tucé franciájul? Hát ha három franciá szót tucé, hát kapsz tőlem száz forintot.

— Rendben van, áll a fogadás.

— Hát halljuk azt a három franciá szót!

A cigány, akinek három francia szót kell mondani, rettenetes erőfeszítéssel gondolkodni kezd. Hosszas fejtrézés után végre kiböki:

— Billiárd!

— Na, ez csak egy vót. Halljuk a másodikat.

— Sampányer!

— Jó, jó, halljuk a harmadikat.

— Gefrorenezs.

A másik dühösen a szobába nyúl, kivess egy szárazat és átadja:

— Egyen meg a fene, nyertél.

Bevezetik a telekkönyvi rendszert a régi királyságban is.

Mint ismeretes, a régi királyság területén, valamint az orosz területeken, a telekkönyv intézménye ismeretlen volt. A törvényvéleményezési tanács most tanulmányozza azt a rendelet-törvénytervezetet, amellyel a telekkönyveket a régi királyságban és Basarábiában is bevezetnék. A törvénytervezet már a közeli napokban az igazságügyminiszter elé kerül, onnan a minisztertanácsra és nem lehetetlen, hogy az említett területeken a telekkönyvi rendszert még az év folyamán bevezetik.

UJ KELET

Románia egyetlen zsidó napilapja

Hérjen mutatóványszámot

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Cluj város tiltakozik a tanonciskola további fentartása ellen

Miniszteri pecséttel ellátott levelet kézbesített ki a posta a cluj-i városházára. A miniszter a város áldozatkésztségét köszönte meg...

A ritka levél előzményei a következők:

Az új ipartörvény életbe léptetése előtt a tanonciskolákat a városok, a megyék és az iparhatóságok voltak kötelesek fenntartani. Az immár idestova egy éve érvényben levő ipartörvény a tanonciskolák fentartását a munkaügyi miniszterium hatáskörébe utalta. Cluj város vezetősége még az elmúlt év folyamán feliratot intézett a munkaügyi miniszteriumhoz, melyben kérte a tanonciskolák átvételét. A miniszterium arra hivatkozva, hogy költségvetésében nem irányzott elő kellő összeget, kérte a várost, hogy fedezze a tanonciskola költségeit. A város vezetősége csupán előzékenységből eleget tett a miniszterium kívánságának a költségvetés ala-

pos megterhelésével vállalta a tanonciskola zavartalan működését.

A városatyák jóhiszeműen jártak el a miniszteriummal szemben s tették ezt annak a reményében, hogy az idei költségvetési évben a miniszter megfelelő összeget irányoz elő a cluj-i tanonciskola részére. A város vezetőségét azonban keletlenül meglepetés érte, mert az említett miniszteri köszönőlevél meleg elismeréssel emlékezik meg a város áldozatkészségéről, de ugyanakkor dicséretreméltó gesztusnak tartja, hogy Cluj város a következő költségvetési évre is vállalta a tanonciskola fentartását.

A köszönőlevél a meleg elismerések ellenére azért keltett megütközést városházi körökben, mert a költségvetési egyensúlyt veszélyezteti. Kiszárvárgott hírek szerint az időközi bizottság feliratot intéz a munkaügyi miniszteriumhoz, melyben kérni fogja, hogy az új iskolaévtől kezdve a miniszterium fedezze a tanonciskolai személyzet díjazását.

Fix illeték formájában hat százalékos forgalmi adóval rótták meg a bőrárut

Nagy változás a bőrparban, hogy egy új pénzdölgel a bőrárut 6 százalékos forgalmi adója fix illeték formájában fizetendő.

A beföldön készült bőrárut fix illetékei a következők: a) 50 lei minden kg. talp után (vámtarifa 85, 86, 87 és 130 tétele.) b) Négy lei minden kg. boxbőr után (vámtarifa 90. tétele.) Ugyanez az illeték a lóchevreaux bőrnak is. c) 50 lei lábanként a vámtarifa 91, 93. és 94. tételeiben szereplő bőrök után. d) Tíz lei lábanként a vámtarifa 97. cikkében szereplő lakkbőrök után. e) 12 lei lábanként a vámtarifa 98. tételeiben szereplő bőrök után, kivéve az aranyozott, ezüstözött és bronzozott bőröket. f) 550 lei a vámtarifa 95, 96, 98. tételeiben szereplő anti-

lop és egyéb finom-bőrök, valamint aranyozott, ezüstözött és bronzozott bőrök után.

Az importált árak fix illetéke a következő: a) 50 lei minden kg. talp után (a vámtarifa 85, 86, 87. és 103. tétele.) b) 48 lei minden kg. boxbőr után (a vámtarifa 90. tétele.) Ugyanilyen illeték fizetendő a lóchevreaux után is. c) Hatvan lei a vámtarifa 91, 93. és 94. tételeiben szereplő bőrök minden kilója után. d) 120 lei kg.-ként a vámtarifa 97. tételeiben szereplő lakkbőrök után. e) 144 lei a vámtarifa 98. tételeiben szereplő chevreaux-lakkbőrök után. f) 550 lei a vámtarifa 95, 96. és 98. tételeiben szereplő aranyozott, ezüstözött és bronzozott bőrök, továbbá a finom és exotikus bőrök után.

Kisiparos és kiskereskedő-tagozat alakult Cluj-on a Zsidó Párt keretében

Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy érdeklődés mellett tartotta meg alakuló gyűlését Cluj-on a Zsidó Párt kisiparos és kiskereskedő tagozata. A gyűlést dr. Kertész Jenő, a Zsidó Párt megyei elnöke nyitotta meg.

— Elmult az az idő — mondotta a többiek között dr. Kertész Jenő — amikor a panaszainál sirhatunk. Most már cselekednünk kell. Gyengeségünk szervezetihiányunkban áll. Mindenkinek kötelessége kivenni a részét a közéletből, mert csak így használhatjuk ki a zsidó értékeket. Az országban ez az első ilyen szervezkedés és nekünk kell megteremtőn a példát az ország zsidósága számára. A Zsidó Párt a legideálisabb keret a zsidó szervezkedésre, ezt a keretet kell megteremtőn tartalommal.

Albert Nándor a szervező bizottság nevében üdvözölte ezután románul a megjelenteket, majd ismertette az előzményeket, amelyek arra vezettek, hogy a szétforgácsolódott zsidó kisiparos és kiskereskedő erőket egyetlen egységes szervezetre fogják össze.

Schwartz Ignác felszólalásában azt kérte, használják ki a Zsidó Párt által nyújtott lehetőséget. A kisiparosoknak és a kiskereskedőknek, mint a párt külön szekciójának kell megalkulniuk. Ezután Heller Károly emelkedett színpadra és a zsidó kiskereskedőkről beszélt, kérte a megalkulást, bízva benne, hogy ilyen szervezettel a tagok politikai és gazdasági téren egyaránt sikereket fognak majd elérni. Kohányi Sámuel a zsidó kisiparosok nevében mutat rá a szervezkedés szükségességére, végül pedig felolvasták a határozatot, amelyet egyhangúlag elfogadtak.

Ezután Nusebaum Sámuel vezetésével jelölőbizottságot küldtek ki, mely az alábbi vezetőséget megválasztását javasolta:

Elnök: Schwartz Ignác. Alelnökök: Albert Nándor, Heller Károly. Főjegyző: Hellmann Jenő. Jegyző: Kohn Dávid. Titkár: Dáskál Hugó. Pénztáros: Grosz Hermann. Ügyészek: Dr. Kertész Fr. Miklós, dr. Schwartz Vilmos. Ellenőrök: Kaufmann Dávid,

Róth Jenő, Wolff Jakab. Választmány: Schwartz Márton, Bergfeld Izso, Dávid Aron, Farkas Lajos, Sámuel Dávid, Deutsch M. Károly, Rosenfeld Armin, Friedmann Jenő, Salamon Jenő, Katz Salamon, Rosenzweig Máté, Salamon Mendel, Blau Dezső könyvkötő, Blau Zoltán cukrász, Kun Jenő, Erős Jenő, Rosenfeld Izso, Stössel Lajos, Spielmann Mór, Hamlet József, Schwartz Sándor I., Nusebaum Mihály.

Schwartz Ignác a megválasztott elnök székfoglalójában annak a reményének adott kifejezést, hogy az a gárda, amely létrehozta ezt a szekciót, továbbra is segítségére lesz abban, hogy meg is valósítsák a kitűzött programot.

Miután dr. Kertész Jenő a párt nevében üdvözölte a megválasztott vezetőséget, a gyűlés véget ért.

JÓ ÜZLETEMBER.

— Papa kérem, fel tudnál nekem viltani egy kuszlejt?

— Igen. Mire viltam fel?

— Egy százelesre.

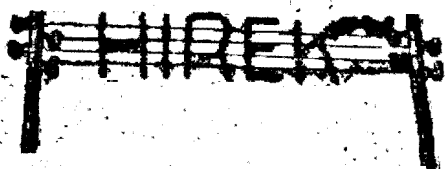
Piros jelzőlámpa a gyalogjárók ruhám.

Londonból jelentik: Az új-zeelandi békebíró szövetség christchurchi értekezlete határozatilag felkérte a közlekedési minisztert, hogy kötelezze rendeletileg az összes gyalogjárókat, hogy a sötétben piros jelzőlámpát viseljenek ruházatuk hátsó részén. Az egyik módosítás ajánlja a miniszteriumnak, rendezzen divatversenyt, melyen a női divatcégek a legszebb női jelzőlámpa-mintákat mutathatnák be.

ÉRDEKES.

— Olvastad, Károly? Leonardo da Vincine most volt a születésnapja.

— Érdekes! En mindia azt hittem, hogy má meghalt.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redakció és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadókivitel — Redaktion und Administration:

Arad, Caminul Industriilor — Iparos Otthon.
Hirdetések négyzetcentiméterre 8 lei. Éves köteteknél árengedmény.

Gyula napján

Zsibrita Márton salonta-i építési vállalkozó, a salonta-i iparos ifjúság önképzési mozgalma-
nak lelkes előharcosa Gyula napja alkalmából hangulatos verseikével köszöntötte fel lapunk fő-
szerkesztőjét Reinhart Gyulát. A nagy anyag-
torlódás miatt a költői tehetséggel megírt vers-
ből csak az utolsó strófát közöljük, amely szól
ékeppen:

„Kérem az Isten áldását
Az ünnepektől mesterre,
Tartsa meg Őt a részünkre
Sokáig, — a legyen tere
Kifejtőn a tudást!
Átymesterhes mértén...
Bíjen családjával soká
Az Isten kegyelmében.”

Zsibrita Mártonnal nagyszámú iparos volt és van egyidejűleg Arad-on és az új területeken. Szóban és írásban igen sokan gratuláltak meg Gyula napján Reinhart Gyulát, ezáltal is kihangsúlyozva, hogy az érdemes országos iparosvezért nemcsak a Mesterek Mesterévé deklarálta, hanem annak is tekintik az ő közel fél százados mozgalmi tevékenységét hálaosan elismerő iparos társadalom.

Csereforgalom.

Németország mindig a filozófusok hazája volt. Egy Kant, egy Hegel, egy Schopenhauer az egész emberiséget állította világnézetével. A javak csereforgalma most sem szűnhet. Mi adunk a németeknek búzát, húst, vaját és a németek adnak nekünk világnézetet. Biztos, hogy ezen a cserén csak mi nyarunk. Mert a búzát, a húst, vaját végül is megemészti és nem is jó rá gondolni, hogy mi lesz belőle. De azt a világnézetet, amit tőlük kapunk, nem lehet megemészteni. Az megmarad.

A SZELMALOM

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Mindig a faluszélien, a herések, krumpli, tök, kerti földek között, a dombos, emelkedettebb helyeken uralkodtak a szelmalmok...

— Adj Isten, bátyám! — süvöltötte a szót a kutyaugatástól fáradt szuplikáns diák a barmok együgyű pásztora felé, — mesze van-e még Kecskerek?

— Kecskerek, piros öcsém?... Hát ahajt buvák meg, ahunnét az a három fehérvitorlós szelmalom integet!... Ottan a hazája!...

Lassan aztán ráeszmél a kéregető diák, hogy ahol rakáson két-három, hogy ne mondjam négy-öt szelmalom kalimpál, ott mindenestre — ha még tornya híján is, — de okvetlenül fali bujkál...

Mert elbujtanak a huncut kis falvak, ki az erdőbe, ki meg a mély völgykatlanba, a makacs kitarással kodelláló, öres-tarsolyos lutheránus mendikánsok elől...

Sietve köröz, nagyszerű szelmalom volt az életnek is legelső döbbenetes élménye... És amikor megtanultam tizig számolni, megkérdeztem öreg Szuhaytól félénken:

— Mondja már, Mihály bácsi!... Hogyan lehetséges az, hogy ennek a szelmalomnak négy a vitorlája, a tulsó társának meg ott hat!...

— Hogy! — mondta öreg Szuhay gögősen — hát könnyen!... Mer' aki magasabb valósi közülök, annak a vitorlája is hosszabb! Akimeg természetemre törpebb, annak hat vitorla is elég, hogy ölégségös szelket markolhasson!...

Nem vásárol ingatlant az állam az idel költségvetési évben

A költségvetési törvény 5-ik szakasza értelmében az állam az 1937—38. költségvetési év keretén belül nem vásárol a nem épít ingatlanokat. A már folyamatban levő építkezéseket csak az új költségvetés keretein belül biztosított hitelek erejéig lehet folytatni. Ez alól az általános intézkedés alól kivételt csak a kereskedelmi jellegű közintézmények

(pl. vasút), autonom intézmények és általában a külön költségvetéssel rendelkező közintézmények képeznek, ezek is azonban csak a feltétlenül szükséges építkezéseket vagy ingatlanvásárlásokat eszközölhetik a pénzügyminisztérium előzetes jóváhagyásával.

Május elsejéig kell befizetni a gépkocsiadó esedékessé vált negyedét.

A pénzügyminiszter a gépkocsitulajdonosoknak május 1-ig haladékat adott az április 1-én esedékessé vált adó kifizetésére. Akik eddig a határidőig sem fizetnek, azok ellen kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

VALOGATÓS KOLDUS.

— Kérnek valami csekély támogatást, esetleg egy használt nadrágot.

— Majd szólok a feleségemnek.

— Ne tessék fáradni — női nadrágot nem viselek.

Hordozható gázfűtés.

A világhírű francia Shell-gyár, mely eddig főleg különböző olajai és benzinei folytán volt világhíres, cseppfolyós állapotban komprimálja a bulagást, azt a gázt, mely a kőolajat a föld gyomrából a felszínre szorítja.

A cseppfolyósra komprimált gázt acélpalackokban helyezik el és Shell-gáz néven hozzák forgalomba. A palackba szorított gázzal a főzés úgy történik, hogy a palack csapját kinyitjuk, mire egy egyszerű gumicsővön az ismét légneművé változott gáz odáramlik a gázkályhához, hol meggyújtható. Az így nyert gáznak az az érdekessége, hogy teljesen szagtalan, nem robban, igen nagy kalóriatartalma és minden közönséges gázkályhában vagy csapban ég.

Mikor pedig a palack kimerül — ami egy háztartásban minden két hónapban történik meg, — a cseppfolyós gázzal töltött új palackot a fogyasztónak odaszállítják a lakására. Egy palackban 13 kilogramm cseppfolyós Shell-gáz van, ami mintegy hatvan köbméter világítógáznak felel meg.

Hogy kulturális, kényelmi szempontból a vidéken, a külvárosokban, weekendeken mit jelent a cseppfolyós gáz használata, azt mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy Franciaországban már is hat-százezer család élvezi az előnyét.

AUTOBUSZON.

— Azonnal engedje el a szakállamat!

— Miért? Már leszűl!

Mikor felelős a cég a nyugta repülőbélyegéért?

A cluj-i törvényszék igen nagy elvi jelentőséggel bíró döntést hozott a napokban. Az egyik ottani cégnél a repülőbélyegellenőrök két bélyeggel el nem látott nyugtát találtak. Ezek közül az egyiket a cég kapta, a másikat pedig maga állította ki. Az ellenőrök kihágási jegyzőkönyvet vettek fel és a céget megbírságotlák. Felelőzést követően az ügy a cluj-i törvényszék III. szekciójára került, amely 1424—1937. szám alatt hozott ítéletében a bírságot megsemmisítette azzal az indoklással, hogy a mások által kibocsátott nyugta bélyegilletékeért a címzett cég nem felelős, másfelől pedig a cég által kibocsátott nyugta csak akkor lenne bélyegköteles, ha azt a cég a címzettnek ki is szolgáltatta volna.

KECHLEKALASSAN...

— Ahszistid, csókoldál te már szorocent?

— Apokocimditoe.

— Hogy éhitem est?

— Ugy, hogy kéményseprő volt.

Meghiúsult Cluj-on a sütőipar éjjeli munkájának megszüntetése érdekében indított mozgalom.

A cluj-i sütőiparban alkalmazott munkások a közelmúltban mozgalmat indítottak az éjjeli munka eltörlése érdekében. Ezt a mozgalmat az alkalmazottak nélkül dolgozó kisebb sütőiparosok támogatták, a sütőipari üzemek azonban nem voltak hajlandók elfogadni, mert az új rendszer életbe léptetése olyan nagyobb beruházásokat tett volna szükségessé, amelyekre jelenleg nincs fedezet. A sütőipari munkások ennek eredményeképpen értesítették a munkügyi felügyelőséget, hogy a munkásoknak az éjjeli munka eltörlésére irányuló javaslatát nem fogadhatják el.

BÖS.

— Du schickst deiner Frau eine leere Ansichtskarte?

— Ja, wir reden moneten nicht miteinander.

Igy az öreg...

Voltnak aztán, a tanyák kúntes célszerű világában, szülőben száguldo vitorlasmalmok is... Így Páhi pusztán... S erre a szelmalomra az ottani tanyák annyira elbizakodottak voltak, hogy ha a kis-körösi hetivásár végén áldomást ittak, csakhamar a mellüket verdesték büszkén: — En ama szelmalmos Páhirá valósi földesgazda volnék, atyafi!...

Talán éppen ezen a kevélységen mulott, hogy Páhipusztá külön községgé alakult... És ma, amikor már község és templommal, iskolával is gazdagodott — a „szelmalmos” előnevet ma is még pogány rártartással viseli...

Pedig hol van már szelmalmos-Páhi szelmalma!... A pusztát messziről uraló, fehérre meszelt, sok ablakos, utolsó pogány őrtorony!... És hol vannak a szélben fenekedő, kardokként esattogó vitorlák!... Talán már gőzmalmuk is van a szelmalmos páhiaknak — ne adj Isten, — s a délibábos pusztá illatos romantikája a közséfnémet szennyes nyomorúságában vergődik...

Hunyjuk be a szemünk... Mintha szunyókálnánk... Aztán röplünk gondolatban vissza a régmúltba...

Dolgozik a malom... Recseg, ropog a vitorlák száraz gerendaszárnya, léce, deszkája... Csattog a félig fölcsavart vászon feszülő ponyvája...

Szendereg a föld... Az éj harmatos csókokkal esőkölt, majd csillagokkal ékes éjfétként selyempaplant vont a patyolatjára... S most tücskök halk citerázásánál babusgatva altatja...

Dolgozik a malom... A sok kis első, második, harmadik emeletes ablakokból világosság, s örök kövek álmosan doromboló szongása szóródik szeliden az éjjel...

Márton, a legény — a harmadik kakasúlon fön — a garatot tömi, táplálja... Eggyel alább — a kelepelő rostával — a tanonc piltizet... Az első traktuson meg a szakállas, élemedett gazda a jelentkező lisztceskét fogadja, nyitott száka szájával...

Dolgozik a malom... Vagyon bőven szele — munkája... Minden jó volna, csak ott időz az a naplopó!...

Mióta örökölt a nagyapjától, a nagyravágyás öröge megszálta... Fejébe vette, hogy nem lesz más az élete párja, csak Juliska, a malomgazda leánya, akit Márton, a molnárlegény, már kizemelt.

Megnőtt a szárv... Egy szép napon beállított az öreg gazdához, hogy azt mondja, ő megveszi a malmot, bármint áron!...

— Nem eladó! — jött a mogorva válasz, — semmi áron!...

De az csak kötötte az ébet a karóhoz, hogy így meg úgy, ő vár, míg a gazda mást gondol...

És ettől kezdve bejáratos lett a malomba és a malomban közel jutott a lányhoz...

Hogy mi volt, mi nem volt — ki tudná megmondani?... De annyi szent egy igaz dolog, hogy az ilyen vagyonhoz jutott, lump falurosszák szoktak a gyámoltalan, rövidlátó leányzóknak leginkább tetszeni...

Pedig olyan hitvány volt, mint a giliszta... Legtöbbször ért az egész legényből a csizmája... Márton, a molnár, át tudta volna hajítani a szél

